

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE VOOR HET **B**EDRIJFSLEVEN,
HET **W**ETENSCHAPSBELEID,
HET **O**NDERWIJS,
DE **N**ATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE **M**IDDENSTAND
EN DE **L**ANDBOUW

COMMISSION DE L'**E**CONOMIE,
DE LA **P**OLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'**E**DUCTION,
DES **I**NSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES **C**LASSES MOYENNES
ET DE L'**A**GRICULTURE

VAN

DU

15-02-2000

15-02-2000

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenumvergadering
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Inhoud

Dinsdag 15 februari 2000

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW - COM 121

Interpellatie van de heer Paul Tant tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de oorzaken en gevolgen van de pulpvergiftiging in de rundveesector" (nr. 236)

5

sprekers: **Paul Tant, Jaak Gabriels**, minister van Landbouw en Middenstand

Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landbouw en Middenstand over "de aanwezigheid van diethylstilbestrol in geïmporteerd rundvlees" (nr. 1001)

12

sprekers: **Peter Vanhoutte, Jaak Gabriels**, minister van Landbouw en Middenstand

Interpellatie en mondelinge vraag van de heren Tony Van Parys en Karel Van Hoorebeke tot de minister van Justitie over "de benoeming van de leden van de Raad voor Mededinging" (nrs. 233 en 1073)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek)

13

sprekers: **Tony Van Parys, Karel Van Hoorebeke, Rudy Demotte**, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek

Moties

16

Mondelinge vraag van de heer Jean-Pierre Viseur aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over "het publicatierecht en het recht op meningsuiting van de consumentenverenigingen" (nr. 988)

17

sprekers: **Jean-Pierre Viseur, Rudy Demotte**, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek

Mondelinge vraag van mevrouw Muriel Gerkens aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over "de dienstverlening aan het loket van de banken" (nr. 1006)

19

sprekers: **Muriel Gerkens, Rudy Demotte**, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over "de compensaties bij de aankoop van vliegtuigen bij British Aerospace door Sabena in 1995" (nr. 1029)

20

sprekers: **Karel Van Hoorebeke, Rudy Demotte**, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek

Sommaire

Mardi 15 février 2000

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE COM 121

Interpellation de M. Paul Tant au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "les causes et les conséquences de la contamination de bovins par des pulpes" (n° 236)

5

orateurs: **Paul Tant, Jaak Gabriels**, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes

Question orale de M. Peter Vanhoutte au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "la présence de diethylstilbestrol dans la viande de boeuf importée" (n° 1001)

12

orateurs: **Peter Vanhoutte, Jaak Gabriels**, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes

Interpellation et question orale de MM. Tony Van Parys et Karel Van Hoorebeke au ministre de la Justice sur "la nomination des membres du Conseil de la concurrence" (n°s 233 et 1073)

(La réponse a été donnée par le ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique)

13

orateurs: **Tony Van Parys, Karel Van Hoorebeke, Rudy Demotte**, ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique

Motions

16

Question orale de M. Jean-Pierre Viseur au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique sur "le droit de publication et d'expression des associations de consommateurs" (n° 988)

17

orateurs: **Jean-Pierre Viseur, Rudy Demotte**, ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique

Question orale de Mme Muriel Gerkens au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique sur "les services au guichet dans les banques" (n° 1006)

19

orateurs: **Muriel Gerkens, Rudy Demotte**, ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique sur "les compensations résultant de l'achat d'avions à British Aerospace par la Sabena en 1995" (n° 1029)

20

orateurs: **Karel Van Hoorebeke, Rudy Demotte**, ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 15 FÉVRIER 2000

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE
INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSDAG 15 FEBRUARI 2000

De vergadering wordt geopend om 15.05 uur door de heer **Jos Ansoms**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 15.05 heures par M. **Jos Ansoms**, président.

Interpellatie van de heer Paul Tant tot de minister van Landbouw en Middenstand over "de oorzaken en gevolgen van de pulpvergiftiging in de rundvee-sector" (nr. 236)

Interpellation de M. Paul Tant au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "les causes et les conséquences de la contamination de bovins par des pulpes" (n° 236)

De heer **Paul Tant** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor de gastvrijheid in uw commissie.

Mijnheer de minister, collega's, u zult zich misschien herinneren dat ik de gelegenheid had om reeds enkele malen over dezelfde aangelegenheid, maar in andere stadia, vragen te stellen in de plenaire vergadering. Een deel van mijn vragen bleef destijds onbeantwoord, of leek me toch niet helemaal adequaat beantwoord. Vandaar dat ik naar het middel van de interpellatie heb moeten grijpen.

Voor de collega's die geïnteresseerd zijn in de materie en die daar mee willen over nadenken, geef ik een korte, sterk samengevatte toelichting van de feiten.

Begin december worden er problemen vastgesteld met perspulp. Dieren weigeren die op te nemen, enkele worden ziek en nog een beperkter aantal sterft, om die reden of om een andere reden, dat is niet helemaal duidelijk. Er manifesteert zich begin december in elk geval een probleem in verband met de pulp.

Heel snel wordt de conclusie getrokken, of minstens de hypothese naar voren gebracht, dat de pulp de oorzaak zou kunnen zijn. Op 10 december neemt DG4, de administratie binnen het departement Landbouw die zich met de grondstoffen bezighoudt, stalen om na te gaan wat de precieze oorzaak is.

Begin januari doen zich ernstige problemen voor in een bedrijf te Zwalm. Deze problemen worden vrij vlug, terecht of ten onrechte, geassocieerd met de algemene pulpproblemen in het Meetjesland waarvan daarnet sprake was.

Op 12 januari geeft de bedrijfsdierenarts informatie aan DG5, de dienst binnen Landbouw die zich met de veterinaire aangelegenheden bezighoudt. Op hetzelfde moment wordt het kabinet op de hoogte gesteld van die problemen.

Wat opvalt is dat, op het ogenblik dat men het onderzoek start, DG5 geen weet heeft van het onderzoek waarmee DG4 reeds een maand bezig is. Dat doet mij meteen tot de voorlopige conclusie komen dat, niettegenstaande de nare dioxine-ervaring, zelfs diensten die behoren tot hetzelfde departement, niet op de hoogte blijken te zijn van de problemen waarvoor dat departement als geheel aansprakelijk is.

Het feit dat de volledige melkveestapel - in totaal een 65-tal dieren - van het bedrijf te Zwalm ondertussen ziek blijkt te zijn, kan niet beletten dat een aantal dieren worden afgevoerd naar het slachthuis. Alleen door toevallige omstandigheden krijgt het IVK kennis van het feit dat deze dieren ondertussen geslacht zijn in het slachthuis, en grijpt men in.

Paul Tant

Concreet ging het als volgt. Een buur die weet had van de problemen van de boer in Zwalm nam contact op met iemand die hij persoonlijk kent in het IVK, om advies of hulp te vragen. De inspecteur van het IVK was nog net op tijd in de vleesuitsnijderij - want daar waren de karkassen ondertussen naar verhuisd - om het ondertussen met vrij veel ander vlees vermengde vlees te blokkeren.

Pas nadat men op basis van een toevallige informatie-overdracht gealarmeerd is, grijpt men in en wordt het bedrijf geblokkeerd. Volgens mijn informatie komt er pas op 25 januari een blokkering voor de melk. Mijnheer de minister, u bent er blijkbaar nog niet in geslaagd om een aantal lessen te trekken uit de dioxine-ervaring. Het is tijd dat u ons meedeelt hoe u de communicatie zult proberen te verbeteren, minstens tussen de verschillende diensten van uw departement, om een herhaling van dergelijke problemen te voorkomen.

Het gaat echter niet alleen over de communicatie tussen de verschillende diensten, maar ook over de follow-up door het kabinet. Het kabinet is op 12 januari op de hoogte. Het duurt dus nog 14 dagen voor men effectief optreedt. De risico's waren achteraf bekeken misschien niet zo groot. Op dat moment kon men ze echter niet inschatten. Was het opportuun om ten vrijwarende titel maatregelen te nemen ?

In afwachting van het operationeel worden van het voedselagentschap is het nuttig om enige organisatie tot stand te brengen die voor de coördinatie zorgt van uw diensten met die van Volksgezondheid. In extremis is er tijdig ingegrepen, maar dit danken we hoofdzakelijk aan toevallige omstandigheden. In de oprichting van het voedselagentschap zit trouwens weinig beweging. We hebben ons in sommige commissies nochtans moeten haasten om het goedgekeurd te krijgen. We horen er echter niets meer van.

Mijnheer de minister, het is de moeite om eens even de tekst van uw persmededeling van 1 februari te lezen. De mededeling getuigt van enig triomfalisme. Men heeft eindelijk gevonden waar het over gaat en al de anderen die er iets over gezegd hebben, zijn dommeriken. Ik druk het nu iets beeldrijker uit dan dat het daar staat, maar daar komt het op neer. In de tekst staat dat de problemen in Zwalm als opgelost kunnen worden beschouwd. De oorzaak is gekend, want het gaat over botulisme D.

Ik citeer woordelijk : "Nu de exacte diagnose is gesteld, is er geen reden meer om het bedrijf nog langer onder bewarend beslag te houden. Momenteel laat de wet in België toe dat dieren die door botulisme zijn aangetast naar het slachthuis worden gebracht. De kop en de organen worden afgekeurd, het vlees wordt goedgekeurd voor consumptie". Aldus de persverklaring van minister Gabriëls.

Mijnheer de minister, blijft u bij de conclusie dat het vlees zonder problemen naar de consumptie kan ? Dit valt eigenlijk niet te verzoenen met de Europese richtlijn van 29 juli 1991. Deze richtlijn bepaalt dat aldus besmet vlees - botulisme komt uitdrukkelijk ter sprake - ongeschikt moet worden verklaard voor menselijke consumptie. U heeft daar minstens verkeerde informatie gegeven. U heeft eigenlijk ook risico's gecreëerd voor een sector die het op dit ogenblik bijzonder moeilijk heeft ten gevolge van opeenvolgende gebeurtenissen.

Als men tot de vaststelling komt dat het vlees in consumptiecircuits, met mogelijke export, is terechtgekomen, loopt u het risico dat Europa opnieuw maatregelen neemt. Ik zou dat iedereen willen besparen. Daarom wil ik graag weten wat er met dat vlees is gebeurd, mijnheer de minister. Is het vernietigd ? Is het opgeslagen in de vleesuitsnijderij ? Wat zal ermee gebeuren ? Trouwens, is botulisme de enige oorzaak ? Ik hoor nog steeds stemmen opgaan van mensen, die de problematiek beter kennen dan ikzelf, die met enige autoriteit iets anders beweren. Mensen die aan universiteiten verantwoorde opdrachten vervullen, zeggen dat een diagnose maar juist is als alle symptomen bij die diagnose kunnen worden verklaard. Dat is in deze zaak niet het geval. Ik beweer niet dat er andere oorzaken zijn, maar de kans lijkt mij te bestaan. Ook andere mensen zijn van mening dat er parallelle oorzaken zouden kunnen hebben meegespeeld. Ik zou dat boek niet al te vlug sluiten, mijnheer de minister.

Ten slotte wil ik de communicatie betreffende het pulp-probleem bespreken. Deze problematiek staat momenteel volop in de belangstelling, zelfs in het buitenland. Ik durf te beweren dat de communicatie in verband met de pulp uit het Meetjesland grandioos fout is gelopen. Als ik sommige van uw teksten daarover lees, stel ik vast dat u niet gehinderd bent door enige dossierkennis om een aantal uitspraken te doen die u telkens met dezelfde stelligheid ter tafel legt. Ik zal dat straks concretiseren.

Mijnheer de voorzitter, ik citeer uit een perstekst van de minister zelf van februari 2000 : "Calciumsulfaat wordt inderdaad gebruikt om de suiker uit de suikerbieten te persen". Mag ik u verbeteren, mijnheer de minister ? Calciumsulfaat heeft men daar helemaal niet voor nodig. Met calciumsulfaat maakt men de pulp meer samendrukbaar. Ik citeer verder : "Als er te veel calciumsulfaat wordt gebruikt, leidt dat tot smaakafwijking en tot irritatie van het maag-darmstelsel, zoals dat op een aantal bedrijven is gebeurd". Welnu, mijnheer de minister, mensen uit de stiel die enige wetenschappelijke bagage hebben, zeggen mij dat men zo'n effect niet met gips kan teweegbrengen. Er moet meer aan de hand zijn. Er moet een bijkomend probleem zijn.

Paul Tant

In uw perstekst stelt u het voor als zou het probleem zich enkel in het Meetjesland voordoen. Dat klopt niet. Ondertussen is het over de provinciegrenzen uitgedijd, zelfs tot in Nederland.

U zegt dat alle anderen er niets van kennen. 't Is goed af en toe in eigen hart kijken, nietwaar ? De dichter zegt ook iets over het moment waarop dat moet gebeuren, maar daar laat ik het bij.

Mijnheer de voorzitter, in zijn verklaring die gisteren en vandaag in de pers verscheen, zei de Nederlandse staatssecretaris : "De Belgische autoriteiten verschaffen geen helder beeld van de oorzaak van de koeiensterfte, van de omvang van het probleem en van de genomen maatregelen". Ik voel mij gesteund door de opinie van de Nederlandse autoriteiten terzake. Haider had dus ongelijk toen hij zei dat de Belgen en de Nederlanders elkaar niet kunnen uitstaan. Persoonlijk heb ik er in ieder geval geen moeite mee.

Mijnheer de minister, wat de oorzaken betreft waarover de Staatssecretaris het had, zal ik even uw eigen diagnose voorlezen.

Op 27 januari antwoordde u op een vraag in de Kamer dat het bewezen was dat de pulp aan de basis van de problemen zou liggen. Op 1 februari verklaarde u in een persbericht dat het nog niet bevestigd labonderzoek uitwees dat op een aantal dagen in Moerbeke misschien te veel calciumsulfaat is gebruikt. Is dat geen merkwaardig communiqué, getiteld "Pulpproblematiek : te veel calciumsulfaat" ? Op 14 februari, gisteren dus, sprak u over het gebruik van te veel calciumsulfaat, waardoor de norm van fluor werd overschreden.

Ik heb mij terzake laten informeren en aan diegenen die, net zoals ik, niet meteen thuis zijn in de scheikunde, kan ik zeggen dat de omzetting van het ene product in het andere totaal uitgesloten is. Dat betekent dat calciumsulfaat zich niet kan omzetten in fluor. Het eventueel aanwezige fluor moet dus van elders afkomstig zijn.

Mijnheer de minister, u moet toch toegeven dat de opeenvolgende beschrijvingen, diagnoses en opsommingen van feiten, ertoe leiden dat niemand nog precies weet hoe de vork aan de steel zit. In Nederland noch in België weet men nog wat ervan te denken. En dan beperkte ik mij nog tot uw uitspraken terzake.

Volgens de laatste gegevens zou de oorzaak van de pulpvergiftiging alleen in het gips te zoeken zijn. Is dat de uiteindelijke diagnose - de onderzoeken zijn inmiddels al twee maanden aan de gang - of is de oorzaak ook te vinden bij fluorresiduen in het gips ? Ik zou graag de werkelijke oorzaak van dit incident kennen.

Aangezien het gips wordt gebruikt bij industriële procédés bevat het misschien residuen. Of, kan de oorzaak van de pulpvergiftiging elders liggen ? Hoe dan ook, in

dat verband circuleren de wildste geruchten en ik heb uw korte insinuerende opmerking daarnet zeer goed begrepen, mijnheer de minister. Ik was bijvoorbeeld al lang op de hoogte van de geruchten over de toevoeging van andere afvalstoffen aan pulp, alsook waarvan deze stoffen afkomstig zijn. Dat verhaal las ik enkele dagen na het voorval in de pers. Welnu, als zulks in de pers verschijnt, dan heeft de publieke opinie het recht om te weten of afvalstoffen die ontstaan bij de productie van melkzuur eventueel in de pulp terechtkwamen.

Ik weet dat dit u ongelukkig stemt, mijnheer de minister. Dat overkomt mij ook als ik geen gelijk haal.

Minister **Jaak Gabriëls** : Ik voel mij ongelukkig als ik nonsens hoor, mijnheer Tant.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Dan zou het ook goed zijn af en toe eens tegen uzelf te praten, hoewel u daarvoor nog niet de leeftijd hebt.

Het zou goed zijn geen oordeel te vellen over uitspraken zonder ze inhoudelijk te weerleggen. Zo hoort dat in een parlementair debat. Zeggen dat er nonsens wordt verteld, lokt bij mij - hoewel het niet mijn normale stijl is - de reactie uit dat u niet gehinderd wordt door enige dossierkennis terzake.

De Nederlandse staatssecretaris - waarschijnlijk ook zo'n zeveraar - zegt niet te zijn ingelicht over de omvang van het probleem. Ook op dat punt kan ik hem eigenlijk begrijpen. Ik heb u reeds meermaals gevraagd hoeveel bedrijven er bij deze zaak betrokken zijn. Hoe zijn ze geografisch verspreid over het grondgebied ? Het gaat dus over een aantal puur kwantitatieve gegevens. Ik heb die gegevens nog niet van u mogen ontvangen.

Ik weet dat de suikerfabriek van Moerbeke-Waas zelf contact heeft opgenomen met de landbouwers die pulp hebben gekocht. Kan de minister zich op die manier van zijn verantwoordelijkheid ontdoen ? Wat met Nederland ? Volgens mij moet u als landbouwminister waken over de kwaliteit van de diervoeding en de gezondheid van dieren. Als er iets misloopt, kunt u het niet zomaar aan anderen overlaten om iets aan de problemen te doen.

Net als de Nederlandse staatssecretaris hadden wij graag vernomen welke concrete maatregelen u zelf reeds heeft getroffen. Mijnheer de minister, zeg ons alstublieft eens iets meer over de schadeloosstelling. Uiteraard kunt u hierop slechts antwoorden als u de precieze oorzaak kent. Wat moet er gebeuren met die pulp ? Moet die afgevoerd worden ? Moet die vernietigd worden ?

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben heel blij dat de heer Tant deze interpellatie heeft gehouden, want dit stelt mij in staat een aantal dingen op orde te stellen.

In de eerste plaats verbaast het mij dat de heer Tant vandaag zegt dat wij blijkbaar niets hebben geleerd uit de nare gevolgen van de dioxinecrisis. Ik dacht dat hij hier op een andere plaats in een andere gedaante had gezegd dat er niets aan de hand is geweest en dat alles normaal verliep. Ik dacht even dat er bijna geen dioxinecrisis was geweest in dit land, dat iedereen zijn plicht had gedaan en er dus niets aan de hand is geweest. Zo heb ik het ervaren, maar misschien ben ik fout ingelicht.

Ten tweede, zijn er de voorbarige conclusies in verband met het agentschap. Het agentschap werd via een wet goedgekeurd begin januari, na een convocatie in de Senaat. Nadien zijn de onderhandelingen over de invulling van het federaal agentschap tussen Volksgezondheid en Landbouw officieel begonnen. Zij vorderen goed en verlopen zeer goed. Ik kan u daarin dus geruststellen, als u ongerust bent.

Ten derde, is de Nederlandse staatssecretaris geen hij, maar een zij, met name mevrouw Faber. U vergist zich nog van geslacht ook. Ik wil u even zeggen dat mevrouw Faber bevoegd is voor onder andere leefmilieu. Op geregelde tijdstippen heb ik hierover contact gehad met mijn collega, Laurens-Jan Brinkhorst, verantwoordelijk voor Landbouw. Op 28 januari 2000 hebben wij niet alleen de Europese Commissie - het permanent veterinaire comité - ingelicht en dit per brieven van 24 en 28 januari 2000, maar ook mijn Nederlandse collega. Trouwens, na een telefonisch onderhoud tussen mij en mijn Nederlandse collega van Landbouw hebben gisteren de diensten van mevrouw Faber - niet hij, maar zij - zich onmiddellijk verontschuldigd voor de foute berichtgeving in de pers waarop u zich beroept en waarop u voortbouwt met uw thesis. Ik zeg u nogmaals dat zij zich daarvoor gisterenavond officieel hebben verontschuldigd. Dat is de realiteit en dat heeft niets te maken met sciencefiction, waarin u liefst verkeert.

Uw vragen nu. U volhardt in de boosheid, mijnheer Tant. Ik heb u wel degelijk op elk van uw vragen in het verleden een correct antwoord gegeven. Er is een Vlaams spreekwoord dat zegt : "Wat baten kaars en bril, als de uil niet zien wil ?" U kunt hier wel kaarten, maar daarvan wordt men op de eiermarkt van Kruishoutem ook niet beter. Er is in deze zaak al heel veel desinformatie verspreid, in de eerste plaats over het aantal gemelde problemen. Ik wil daarover duidelijk zijn. U houdt vol dat een toenemend aantal bedrijven wordt geconfronteerd met zieke melkkoeien. Welnu, mijnheer Tant, de diergeneeskundige inspectie heeft in een schrijven aan alle bedrijfsdierenartsen verhoogde waakzaamheid gevraagd, waarbij alle onverklaarbare problemen aan de dienst moeten

worden gemeld. Tot nu toe werden veertien meldingen ontvangen, die allemaal onderzocht zijn. Er werden geen abnormale elementen vastgesteld. De laatste tijd, mijnheer Tant, is er evenwel geen enkele melding meer bijgekomen. Dit is de realiteit.

Dan is er nog het fameuze meldingspunt van een u waarschijnlijk onbekende landbouworganisatie, mijnheer Tant. Het is volkomen onbegrijpelijk dat deze organisatie meldt dat er vijftig bedrijven zijn met zware schade. Uit de gegevens die ons door hen werden bezorgd, blijkt integendeel dat er geen indicaties zijn voor zware schade. Wel werden een aantal problemen van algemene aard vastgesteld. Mijn diensten hebben onmiddellijk het nodige gedaan om een onderzoek bij deze bedrijven in te stellen, maar tot nu toe werden geen bijzondere anomalieën vastgesteld. U en anderen hebben lichtzinnig gegoocheld met cijfers. Neem het getal vijfhonderd. Er zijn geen vijfhonderd bedrijven met problemen. Wel is bij controle gebleken dat aan een vijfhonderdtal bedrijven pulp werd geleverd, waarin te veel calciumsulfaat aanwezig was. Dit is de oorzaak van het weinig appetijtelijk zijn van deze pulp voor de dieren.

Zoals ik reeds heb gezegd naar aanleiding van een mondelinge vraag, is het gips ervan afkomstig van het bedrijf Rhodia Chemie. Bij normaal gebruik is er echter geen probleem met dit product. Om alle sporen te onderzoeken, werd reeds naar tal van oorzaken gezocht : microbiële besmetting, pcb, dioxine, formaldehyde en fluor. Uit deze onderzoeken is gebleken dat in een aantal partijen het gehalte aan fluor de norm van 150ppm was overschreden, met een maximum van 500 ppm.

Mijnheer Tant, deze aanwezigheid van fluor kan de oorzaak zijn van verminderde melkgift bij hoogproductieve koeien. Uit een literatuurstudie blijkt dat een verhoogde opname van fluor problemen kan opleveren op het vlak van de gezondheid van dieren, maar dat dit zeker geen gevolgen heeft voor de volksgezondheid. Uit voorzorg werden door de suikerfabriek van Moerbeke uitgebreide testen gedaan naar de aanwezigheid van fluor in de suiker. Alle analyses bleken negatief te zijn. Er werden door het departement analyses aangevraagd van melk. Die resultaten worden binnenkort verwacht. Ik kan u trouwens zeggen dat fluor kan voorkomen als verontreiniging in calciumsulfaat, een product dat uit een industrieel proces ontstaat. U zei daarnet dat het een met het ander niets te maken heeft, maar ik zeg u dat dat wel degelijk zo is.

De aanwezigheid van melkzuur is door de onderzoeken die in de suikerfabriek werden uitgevoerd, volledig ontkend. U kunt voortgaan op geruchten, maar zij stroken niet met de realiteit. Volgens de gegevens waarover wij beschikken zijn er, in verband met de problemen die zijn opgetreden, lichtzinnige sporen gelanceerd, bijvoor-

Jaak Gabriels

beeld, zoals ik net aangaf, inzake melkzuur. Wij beschikken over gegevens van mensen die u normaal gesproken zou moeten verdedigen. Het gaat om mensen uit de administratie, die jarenlang door uw partij werden benoemd. Die mensen doen in eer en geweten onderzoek naar deze situatie. Het is hoogst hallucinant dat u die mensen in twijfel durft te trekken. Dat is ongepast voor iemand die beter zou moeten weten.

Het gevolg is dat de landbouw- en voedingssector in een verkeerd daglicht wordt gesteld, dat het Belgische imago, dat al genoeg heeft geleden onder de dioxinecrisis, wordt besmeurd en wij inzake de uitvoer bepaalde risico's lopen. U en een aantal anderen dragen hierin een grote verantwoordelijkheid. De suikerfabriek van Moerbeke heeft op ons verzoek vanaf het begin haar verantwoordelijkheid opgenomen en alle afnemers van pulp met een teveel aan calciumsulfaat verwittigd. Dit was de snelste manier om in te grijpen. In een dergelijke zaak is snel handelen immers van het allergrootste belang.

Op basis van die gegevens heeft de dienst Controle van Grondstoffen en Analyses verder onderzoek verricht en worden de partijen die niet conform zijn in beslag genomen. Daarenboven heeft de suikerfabriek zich ertoe verbonden om in overleg met de overheid een aanvaardbaar alternatief voor de pulp uit te werken, aangezien hij door het overschrijden van de fluornorm volgens ons niet meer geschikt is als diervoeder.

Uit een ander onderzoek is gebleken dat de pulp uitsluitend van de suikerfabriek in Moerbeke afkomstig is. U bent blijkbaar ongerust over de mogelijke oorzaak bij een bepaalde veehouder en weigert de wetenschappelijke bewijzen te aanvaarden voor het geval in Zwalm. Mijnheer Tant, naar mijn mening is dat een hoogst riskante houding. Er is immers onomstotelijk bewezen dat het om botulisme gaat. Zowel de Rijksuniversiteit van Gent als het Europees Referentielaboratorium hebben een toxine ontdekt, die de oorzaak was van de sterfte.

Ik kan begrijpen dat een betrokken landbouwer dit niet graag hoort, want hem was door een zogenaamde landbouwexpert een fikse schadevergoeding vanwege de verzekeringsmaatschappij beloofd en in dat geval wordt hem niets uitgekeerd.

Doch, feiten zijn feiten. Daar kan ik niet onderuit, maar u evenmin. Dat is de realiteit. Ik wens trouwens te beklemtonen dat de diensten van het ministerie niets onverlet hebben gelaten om klaarheid te scheppen in deze zaak. De diergeneeskundige inspectie heeft ook inzake de kwaliteit van de grondstoffen een grondig onderzoek gevoerd. Het parket, dat hierover werd ingelicht, is een onderzoek gestart.

Toen werd vastgesteld dat de normen werden overschreden, werden onmiddellijk de betrokken lidstaat, in casu Nederland, alsook de Europese Commissie op de hoogte gebracht. Tevens werd in elk contact met de lidstaten en de commissie alle relevante informatie doorgegeven.

Mijnheer Tant, u maakte een opmerking over de richtlijn 91L0497. In naam van mijn collega van Volksgezondheid kan ik u antwoorden dat het vlees is vrijgegeven op basis van twee overwegingen. Ten eerste, er is geen ongunstig ante- of postmortemverslag gemaakt. De dieren die naar het slachthuis zijn gevoerd, waren gezonde dieren. Er werd bij die dieren zowel bij het onderzoek vóór de dood als nadien geen enkel ongunstig resultaat vastgesteld. Het onderzoek bij de slachting heeft dus geen enkele ziekte of oorzaak van ziekte aangetoond. Dat is de realiteit. Het is perfect mogelijk dat een aantal dieren op het bedrijf ziek zijn geworden zonder dat de hele veestapel werd aangetast. Trouwens, ik lees vandaag in hetzelfde krantenbericht als waaruit u hebt geciteerd dat de betrokken landbouwer heel zijn bedrijf opnieuw heeft opgestart en zijn koeien opnieuw gezond zag worden. Als u dan toch zegt dat het ene de oorzaak is voor al de rest, hadden al zijn koeien waarschijnlijk dezelfde ziektekienmen vertoond.

Ten tweede, de dieren die op het bedrijf zijn gestorven - dus niet de dieren die naar het slachthuis zijn gegaan - zijn overleden aan het botulisme toxine-D. Dit werd op wetenschappelijke basis vastgesteld. Als ik daarstraks zei dat u met meer kennis van zaken zou moeten spreken, heb ik dat om de volgende reden gezegd. Als wetenschappers van de universiteit van Gent, in casu het Provinciaal Verbond ter Bestrijding van de Dierenziekten van DG 5 en DG 4, gezamenlijk tot een conclusie komen, wie bent u dan, mijnheer Tant, om dat te durven betwisten? De geraadpleegde deskundigen, met name de ploeg van professor Van Hoof, hebben hoe dan ook vastgesteld dat die toxine niet gevaarlijk is voor de menselijke consumptie.

Mijnheer Tant, ik heb u meegedeeld wie vertegenwoordigd is in de opvolgingscommissie. Ik heb u ook over de Nederlandse staatssecretaris en de Nederlandse minister van Landbouw gesproken. De schadeloosstelling is geen zaak van ons, want als er geen feit van dierenziekte wordt vastgesteld, is dat geen verantwoordelijkheid voor het ministerie van Landbouw.

Ik hoor in deze kwestie mensen die beweren de belangen van de boeren te verdedigen. Op het Landbouwsalon, dat zopas achter de rug is, werd een oproep gedaan om, na de dioxinecrisis, onze landbouwers met een positieve indruk te bejegenen. Ik vind het dan ook hoogst ongepast om ten onrechte ambtenaren en diensten in opspraak te brengen en aldus het imago van onze landbouw in het

Jaak Gabriels

buitenland op die manier te besmeuren. Dit is geen stijl, zeker niet van uwentwege. Ik accepteer het niet in naam van al de landbouwers die ik probeer te vertegenwoordigen.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik weet niet of ik hier eigenlijk nog mag spreken. Mijnheer de minister, u zegt dat mijn verantwoordelijkheidszin mij zou moeten doen zwijgen. Dat zal echter nooit gebeuren zolang ik redenen zie om een aantal bezorgdheden te formuleren. Als ik gesproken heb, dan is dat omdat ik hier de bezorgdheid van een groot aantal mensen wil vertolken. U hebt trouwens niets gezegd dat deze mensen kan geruststellen, ook niet over schadeloosstelling.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer Tant, u hebt niet geluisterd. Ik heb gezegd dat er geen schadevergoeding kan worden gegeven als er geen dierenziekte is vastgesteld. Daarom proberen sommigen een vaststelling die niet in dit kraam past te gebruiken om toch schadeloosstelling te verkrijgen. Dat is de realiteit.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Mijnheer de minister, mijn verantwoordelijkheid is mijn verantwoordelijkheid en ik neem ze ook op. Datzelfde kan niet altijd van u worden gezegd. Ik zal dat straks aantonen.

Mijnheer de voorzitter, het is de eerste keer dat ik in uw commissie te gast ben. In de eerste plaats wil ik doen opmerken dat het woordgebruik van iemand die zich minister noemt en de minachtende toon die hij gebruikt omdat het zijn enige argument is om zich in een gezagspositie te plaatsen mij verrassen. Ik betreur dit. Normaal zou een interpellatie moeten kunnen leiden tot een gedachtewisseling waar beide partijen iets aan hebben omdat er wederzijds informatie wordt verstrekt. Mijnheer de minister, u probeert zonder inhoudelijke argumenten aan te tonen dat ik bepaalde belangen dreig te schaden door hier te spreken. Ik zal u iets anders zeggen. U hebt op ongeveer vijf vragen geantwoord die ik niet heb gesteld en kritieken weerlegd die ik niet geformuleerd heb. U zegt dat ik gesproken heb over een toenemend aantal meldingen van zieke dieren. Ik daag u uit om het verslag erop na te lezen. Ik heb dat niet gezegd.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer Tant, sta mij toe tot de realiteit weer te keren. U hebt mij uw vragen overgemaakt, ik citeer : "Ondertussen blijven wij met de volgende vragen zitten : een toenemend aantal bedrijven wordt geconfronteerd met zieke melkkoeien...". Dat zijn uw woorden, niet de mijne. Nu beweert u dat u dit niet gezegd hebt.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Mijnheer de minister, wanneer hebt u geantwoord op de vragen over het aantal bedrijven ? U hebt het over 15 bedrijven, maar er zijn materiële aanwijzingen die aangeven dat het om minstens het

tienvoud daarvan gaat. We zullen daar echter verder niet op ingaan. Ik heb het niet gehad over een toenemend aantal zieke dieren, ik heb het gehad over een toenemend aantal bedrijven waar men met dergelijke problemen geconfronteerd wordt.

U zegt dat ik gesproken heb over de zware schade die daaruit voortvloeit. Ik zou die schade inderdaad becijferd willen zien maar ik heb mij niet in dergelijke termen uitgelaten.

Voorts zegt u dat ik gezegd zou hebben dat het perfect denkbaar is dat calciumsulfaat in fluor zou worden omgezet. Dat heb ik echter niet gezegd.

Minister **Jaak Gabriels** : U verwacht uw eigen woorden. Ik heb zojuist aangetoond dat dit wel het geval is.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Dan zullen we het dus op dat punt met elkaar eens zijn. Concreet heb ik gezegd dat het perfect denkbaar is dat in het calciumsulfaat residuen voorkomen die fluor worden genoemd. Heb ik soms iets anders gezegd ? U hebt mij in elk geval andere zaken in de mond gelegd.

Tot slot kom ik bij het sterkste staaltje. Ik heb de mogelijkheid van botulisme nooit tegengesproken, ik heb het alleen gehad over mogelijke parallele oorzaken.

Of niet, mijnheer de minister ? Als u antwoordt zonder de vragen te hebben beluisterd dan hoeft u ook niet meer te luisteren. Het is echter wel de beste methode om de antwoorden te kunnen geven. Mijnheer de minister, u merkt dat ik ook gemeen uit de hoek kan komen, maar ik verdraag niet dat u mij onterecht uitspraken in de mond legt. Dit is niet ernstig !

Mijnheer de voorzitter, de minister zegt dat het vlees werd vrijgegeven. Ik vind dit een daad van grote onverantwoordelijkheid. Collega's, ik verwijs naar de letter van de richtlijn die daarjuist ook door de minister werd geciteerd. In artikel 5 lees ik woordelijk, ik citeer : "De lidstaten zien erop toe dat de officiële dierenarts ongeschikt voor menselijke consumptie verklaart : a) het vlees van dieren waarbij een van de volgende ziekten is vastgesteld : botulisme..." Mijnheer de minister, ik vraag mij af hoe u het aandurft om nadrukkelijk tegen de letter van de richtlijn in te zeggen dat er geen enkel probleem is. Ik zou die uitleg wel eens willen horen.

Mijnheer de minister, u zoekt bij gebrek aan inhoudelijke argumenten de zwakke plekken van de tegenstander. Ik heb geen enkele administratie met de vinger gewezen. Ik wijs u met de vinger, mijnheer de minister. U moet ervoor zorgen dat informatie wordt uitgewisseld tussen de verschillende diensten van uw departement. Samen met andere leden van de regering moet u erop toezien dat de

Paul Tant

volksgezondheid niet in het gevaar komt. Het federale agentschap dat in het vooruitzicht wordt gesteld, bestaat vooralsnog niet en u moet er dan ook voor zorgen dat alles nu goed verloopt. Voortdurend verwijzen naar dit agentschap volstaat niet.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, soms weet ik niet wat ik de heer Tant moet antwoorden. Ik heb reeds gezegd dat mijn collega van Volksgezondheid en ikzelf, in afwachting van de oprichting van het federaal agentschap het programma Consum hebben opgezet, om 16 000 testen uit te voeren vanaf de origine tot het einde om uitdrukkelijk te waken over de kwaliteit van de grondstoffen, diervoeders, en de eindproducten. Dit betekent dat op dit ogenblik een perfect programma loopt dat de taak van het agentschap waarneemt. Het federaal agentschap kan dit programma overnemen.

De ambtelijke task force die werd opgericht onder auspiciën van minister Aelvoet bestaat uit ambtenaren van DG4, DG5, het IVK en de Eetwareninspectie. Zij hebben reeds een aantal vergaderingen achter de rug inzake de voorbereiding en de taakinvulling van het federaal agentschap.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kom niet terug op de elementen calciumsulfaat en fluor. De heer Tant heeft blijkbaar niet goed geluisterd. Hij heeft beweerd dat het aantal bedrijven met problemen wellicht vertienvoudigd moet worden. De lijst die werd opgesteld op basis van een verslag van de hoofdverantwoordelijke van de dierengeneeskundige dienst, vermeldt exact 15 bedrijven. Als hij deze informatie in twijfel trekt, trekt hij de ambtenaren in twijfel en gaat hij heel ver. De terzake verantwoordelijke ambtenaren hebben ons deze informatie bezorgd.

De ambtenaren hebben bevestigd dat het vlees mag worden vrijgegeven. Zij hebben de richtlijn toegepast die door de vorige regering dikwijls werd vergeten. Tot op heden is de Europese richtlijn van 1991 immers nog steeds niet in Belgische wetgeving omgezet. Deze problematiek behoort tot de bevoegdheid van de minister van Volksgezondheid die op dit ogenblik werk maakt van de omzetting van de richtlijn in onze wetgeving.

Het IVK heeft vier dieren van het Zwalmse bedrijf ante en post mortem laten onderzoeken. Er werd geen enkele ziekteoorzaak vastgesteld. Op basis van deze proef die conform de Europese richtlijn is, mag men het bedrijf vrijgeven. Dat is de realiteit. De Europese regelgeving werd nageleefd.

De heer Tant heeft verwezen naar de opvolgingscommissie en de wanverhouding tussen ambtenaren van DG4 en DG5. Deze commissie werd onmiddellijk opgericht en bestaat uit ambtenaren van DG4 en DG5. De leden daarvan zijn de heren Van Caenegem van DG5,

Cobbaert van DG4, Haegeman van DG4, Verheme van DG5, De Keyser van de Eetwareninspectie, Van Brempt en Witters van het IVK, RUG-professor Deprez, de heer Demeulemeester van het labo van Drongen, Laureyns van DG5, Bentyn van DG5 en Vandemeulebroecke van DG5. De heer Tant beweert dat er geen coördinatie is tussen DG4 en DG5. De regering heeft onmiddellijk een opvolgingscommissie opgericht die bestaat uit ambtenaren van DG4 en DG5, de provinciale diensten voor de bestrijding van de dierenziekten en de universiteit van Gent. Zij moeten wetenschappelijk onderzoek uitvoeren en informatie verstrekken aan de regering.

Ik kom tot het laatste punt. Mijnheer Tant, u spreekt over een ambtenaar in opspraak. Ik wil dat niet doen. Wanneer u echter, die een grote verantwoordelijkheid voor het verleden draagt, die ambtenaar van vandaag op morgen afschiet, omdat de verantwoordelijkheid niet meer bij u ligt, dan begaat u niet alleen een ongelooflijke politieke fout maar geeft u aan die ambtenaar eveneens oneerlijke kwalificaties.

Ik verdedig die ambtenaren, mijnheer Tant. Ik ben geen poujadist die van vandaag op morgen - als het hem niet meer uitkomt - de mensen laat vallen en tracht hen aan te vallen. Dat neem ik niet en dat zijn onterechte aantijgingen.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wens de waarheid toch nog een schijn van kans te geven.

Mijnheer de minister, uw zogenaamd Consum-systeem evenals uw task force hebben niets te maken met het probleem dat ons hier bezighoudt. Ik heb het over een aantal vaststellingen op het terrein. Begin december worden bepaalde problemen vastgesteld. De dienst DG4 wordt belast met de behandeling ervan. Een maand later rijzen er analoge problemen en een andere dienst treedt op zonder van de eerste te weten. Dit gebeurt beter niet en u moet daar iets aan doen, mijnheer de minister.

Evenmin kan het dat u wacht tot het optreden van een externe dienst, het IVK, vooraleer tot blokkering over te gaan. Op dat punt, mijnheer de minister, hebt u het parlement voorgelogen. U hebt permanent gezegd dat het bedrijf geblokkeerd was, is en blijft, ook al was het op dat ogenblik niet geblokkeerd. Wat de melk betreft heeft het geduurd tot de maandag vooraleer het zover was, volgens zovelen die mij terzake informeerden.

Mijnheer de minister, het feit dat de richtlijn nog niet is omgezet, betekent niet dat u de bevoegdheid hebt om deze richtlijn zonder meer naast u te leggen.

Tot slot vestig ik er nog uw aandacht op, mijnheer de minister, dat u een naam bent vergeten toen u over de begeleidingscommissie op provinciaal vlak sprak, met

Paul Tant

name die van de heer Bombeecke. Dat is toch iemand van uw kabinet, mijnheer de minister ? U hebt die daar geplaatst omdat volgens u de ambtenaren die toen namens de commissie het woord voerden, onvoldoende de zwijgplicht in acht namen. Dat is uw manier van communiceren. Mijnheer Gabriels, de wijze waarop u communiceert of probeert het te doen is een probleem waarmee u zichzelf opzadelt.

Minister **Jaak Gabriels** : U weet niet waarover u spreekt ! U steunt zich op geruchten.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Mijnheer de minister, u doet voortdurend minachtend over iedereen die probeert de waarheid te achterhalen. U doet niets anders dan de ene waarheid na de andere verkondigen. In uw versie tot 1 februari was het nadrukkelijk en zeker het calciumsulfaat. Vandaag zegt u dat er klaarblijkelijk fluor ingeslopen is.

U stelt de ene diagnose na de andere, mijnheer de minister, maar u slaagt er niet in om behoorlijk te communiceren met de samenleving, de mensen en het buitenland.

U zegt dat uw collega, de staatssecretaris van Nederland, zich verontschuldigd heeft. Ik weet dat niet. Ik zeg niet dat het niet waar is maar hoe zou ik dat kunnen weten als het niet wordt meegedeeld.

U zou kunnen zeggen dat we ons niet door de media mogen laten leiden, mijnheer de minister, maar klaarblijkelijk mogen we ons evenmin laten leiden door wat we van u tot nu toe in dit dossier hebben vernomen.

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, ik wens toch een rechtzetting te formuleren in verband met de opmerking van de heer Tant over de kabinets-medewerker.

Mijnheer Tant, de opvolgingscommissie bestond uit de mensen van wie ik de namen heb voorgelezen. Er is een coördinatie van het kabinet. Het is nogal evident dat, indien wij op het kabinet informatie willen verkrijgen om te weten wat wij moeten doen, wij een vertegenwoordiger in de opvolgingscommissie moeten hebben.

Wat het laatste betreft, zat u totaal fout. DG5 heeft de situatie wel degelijk via de bedrijfsdierenarts vastgesteld en doorgegeven aan DG4. Ondertussen was het IVK reeds met een controle bezig. De zaak is gaan rollen zoals ze aan u is toegelicht. U moet willen luisteren. Blijkbaar is dat een moeilijke vraag.

De heer **Paul Tant** (CVP) : Luisteren is geen probleem, mijnheer de minister, het geloven is een probleem. U vond het logisch dat er iemand van uw kabinet in die multidisciplinaire groep zou zitten. Ik ben het daarmee eens. Ik begrijp alleen niet goed waarom u dat niet van in

het begin zo hebt geregeld. Pas nadien is het zo georganiseerd. Mijnheer de minister, u zou de kritiek die u anderen geeft, af en toe beter op uzelf toetsen. De bereidheid om naar iemand te luisteren, ook al kent hij de zaken behoorlijk, is bedroevend klein. Het departement Landbouw is toch meer waard, mijnheer de minister.

De **voorzitter** : Hiermee beëindig ik deze interpellatie. Normaal interpeleert de interpellant, vervolgens antwoordt de regering en ten slotte volgen de replieken. Ik heb dat spel proberen te spelen, maar nu moeten we het afsluiten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landbouw en Middenstand over "de aanwezigheid van diethylstilbestrol in geïmporteerd rundvlees" (nr. 1001)

Question orale de M. Peter Vanhoutte au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "la présence de diethylstilbestrol dans la viande de boeuf importée" (n° 1001)

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, u hebt een verdienstelijke poging gedaan om die naam uit te spreken. Wij spreken meestal over DES om het gemakkelijker te maken.

Mijnheer de minister, ik stel u deze vraag hoewel ik er mij van bewust ben dat het laatste deel van de vraag eigenlijk voor uw collega is bestemd. Het eerste deel van de vraag heeft echter wel betrekking op uw bevoegdheden.

Op basis van een artikel in de Wall Street Journal hebben wij vastgesteld dat er opnieuw DES, een groeistimulator, in omloop blijkt te zijn. In de Verenigde Staten is dit product sedert 1979 verboden en ik veronderstel dat het ook bij ons sedert die periode uit de handel werd genomen.

Ik kom tot mijn vragen. Het gaat hier om een bijzonder gevaarlijke stof met heel veel ongewenste neveneffecten op onder meer het hormonale niveau. Werde deze stof de voorbije jaren ook bij ons aangetroffen tijdens een onderzoek naar illegale preparaten ?

Ten tweede, werd er tijdens de voorgaande jaren überhaupt enig onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van DES ?

Ten derde, passen de reeds uitgevoerde analyses in een Europees monitoring programma ?

Peter Vanhoutte

Ten vierde, is het niet wenselijk om dit soort analyses terug in te voeren en in de toekomst terug op geïmporteerd rundvlees uit te voeren ?

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik begrijp dat de heer Peter Vanhoutte zich zorgen maakt naar aanleiding van een artikel in de Wall Street Journal van 2 februari waaruit inderdaad blijkt dat in Zwitserland het kankerverwekkende hormoon DES voorkomt, afkomstig van rundvlees uit de Verenigde Staten. Ik moet hierbij toch opmerken dat de laatste maanden in overvloed bewezen werd dat het beleid in het algemeen, en het landbouwbeleid in het bijzonder, niet gevoerd kan worden op basis van krantenberichten. België heeft de strengste hormonenwetgeving van de hele Europese Unie. In maart 1995, kort na de dood van dierenarts Van Noppen, keurde de Ministerraad een integraal plan goed dat voorzag in een gecoördineerde strijd tegen het gebruik van verboden groeistimulatoren in de vetmesterij. Het hormonenconclaaf van juni 1997 leidde tot bijkomende voorstellen en regeringsbeslissingen.

Momenteel bestaat er een interdepartementale cel Residuen, ICR, onder leiding van bijstandsmagistraat advocaat-generaal Timperman, belast met de opvolging en de coördinatie van de strijd tegen de illegale vetmestingstechnieken. De departementen van Landbouw, Volksgezondheid, Justitie en Financiën maken hiervan deel uit. Uit de zesmaandelijksse rapporten van de ICR aan de Ministerraad blijkt onder meer, en ik citeer "de diensten wel degelijk zoeken naar het genoemde DES".

Noch in 1999, noch in de voorgaande jaren werd dit product, dat vrij gemakkelijk opspoorbaar is, aangetroffen in onderzochte diervoeders, dieren, spuiten of naalden. Elk jaar wordt door mijn administratie, gecoördineerd in het ICR, een bemonsteringsplan opgesteld dat in overeenstemming is met de Europese richtlijn 96/23. Deze richtlijn, ook de controlerichtlijn genoemd, bepaalt hoeveel stalen bij welke diersoorten moeten genomen worden. Het aantal te nemen monsters bij de verschillende diersoorten is recht evenredig met het aantal slachtingen van het jaar voordien. Deze monsters worden vervolgens naar door de staat erkende laboratoria gestuurd waar analyse gebeurt op hormonen, waaronder ook DES. In 1998 werden er op 2 300 niet-gerichte controles slechts 0,5% positieve resultaten gevonden. Daaronder waren er 83 gerichte controles waarbij de mensen op het terrein aanwijzingen hebben dat er mogelijk verboden producten worden gebruikt. Hier waren ongeveer 50% van de resultaten positief. Al naargelang het gaat om steekproefgewijze of gerichte controles, is er dus duidelijk een levensgroot verschil in resultaten. Ik

kan enkel hopen dat ook in de berichtgeving een onderscheid wordt gemaakt en dat ik morgen niet moet lezen dat er nog 50% van de hormonencontroles positief zijn. Het gaat hier alleen om het gedeelte dat gericht werd gecontroleerd.

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de minister, ik dank u voor het duidelijk en bevattelijk antwoord. Ik ben het met u eens dat we het beleid niet mogen voeren op basis van krantenartikels. Het krantenartikel was echter dermate verontrustend en het kwam dan ook nog uit het buitenland. Het leek mij bijgevolg nuttig dit hier ter discussie voor te leggen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Interpellatie en mondelinge vraag van de heren Tony Van Parys en Karel Van Hoorebeke tot de minister van Justitie over "de benoeming van de leden van de Raad voor Mededinging" (nrs. 233 en 1073)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek)

Interpellation et question orale de MM. Tony Van Parys et Karel Van Hoorebeke au ministre de la Justice sur "la nomination des membres du Conseil de la concurrence" (n^{os} 233 et 1073)

(La réponse sera donnée par le ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique)

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had oorspronkelijk deze interpellatie gericht tot de minister van Justitie, maar blijkbaar bent u, minister Demotte, degene tot wie deze interpellatie had moeten gericht zijn en ik verontschuldig mij dat ik u daarbij eigenlijk heb miskend. Ik wil dit vandaag natuurlijk rechtzetten.

Het probleem dat ik aan de orde wil stellen naar aanleiding van deze interpellatie is dat van de benoeming van de voorzitter en de leden van de Raad voor Mededinging. Het is inderdaad zo, dat bij koninklijk besluit van 20 december van vorig jaar, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 14 januari 2000, de voorzitter en de leden van de Raad voor Mededinging zijn benoemd. Deze benoemingen moet uiteraard overeenkomstig de bepalingen van de wet van 26 april 1999 gebeuren. Het nieuwe artikel 17 van de wet van 5 augustus 1991 bepaalt dat zowel de voorzitter als de ondervoorzitter van de Raad voor Mededinging hun kennis van de Nederlandse en de Franse taal moeten bewijzen. Het lijkt mij voor de hand liggend dat zowel de voorzitter als de ondervoorzitter van deze raad tweetalig moeten zijn. Nu blijkt uit het benoemingsbesluit en de motivatie daarvan dat de voorzitter die benoemd wordt de kennis van de

Tony Van Parys

Nederlandse taal "zou bewijzen". Dit is een heel eigenaardige vermelding in de motivering van het koninklijk besluit en ik citeer dit nog even : "Overwegend dat deze kandidaat rechter is bij de Rechtbank van Koophandel te Namen en dat hij de kennis van de Nederlandse taal zou bewijzen en eveneens van de Engelse taal...". Vermits de voorwaarde van de wet is dat men de beide talen moet kennen, is het heel eigenaardig dat men in het benoemingsbesluit zegt dat men dat zou bewijzen. Het lijkt alsof men het tot op dit ogenblik nog niet bewezen heeft.

Mijnheer de minister, u weet dat de vereiste om de kennis van de beide landstalen te bewijzen, erin bestaat dat men met toepassing van de wet op het gebruik van de talen in gerechtszaken een getuigschrift voorlegt. Dit betekent dat de persoon die men benoemd heeft op voorhand het getuigschrift daarvan moet voorleggen, overeenkomstig de wet op het gebruik van talen in gerechtszaken. Uit de motivering van het besluit, waarin men zegt dat hij het bewijs van de kennis van de Nederlandse taal zou bewijzen, leid ik af dat hij het nog niet bewezen heeft. Is dit inderdaad zo ? Heeft hij inderdaad niet of nog niet bewezen dat hij de Nederlandse taal kent en betekent dit dus ook dat hij de Nederlandse taal op het moment van de benoemingsbesluiten niet kende en dat de benoeming niet conform de wettelijke voorwaarden was ? In welke mate is degene die werd benoemd tweetalig en in welke mate heeft hij aangetoond de beide landstalen te kennen overeenkomstig de bepalingen van de wet op het gebruik van de talen in gerechtszaken ?"

Ik kom tot de tweede vraag. In de motivatie voor de benoeming wordt gezegd dat de nieuwe voorzitter onder meer benoemd is omwille van zijn ervaring als magistraat. Over hoeveel jaar anciënniteit in de magistratuur beschikt de benoemde voorzitter ?

De vraag die daarbij aansluit is of rekening werd gehouden met het feit dat de betrokkene al dan niet gespecialiseerd is in de materie van het mededingingsrecht. Het lijkt nogal evident dat, wanneer men voorzitter wordt van de Raad voor Mededinging, men dan in het mededingingsrecht is gespecialiseerd. Waaruit blijkt dat dit zo is ? Waarom heeft men hem hierin benoemd ?

In het koninklijk besluit, waardoor de voorzitter wordt benoemd, verwijst men naar diverse publicaties van de betrokkene. Die verschillende publicaties moeten aantonen dat hij ervaring heeft in het mededingingsrecht.

Op basis van welke publicaties leidt men af dat degene die benoemd is ervaring heeft in het mededingingsrecht ?

Ik heb dan ook nog twee ondergeschikte vragen. Waarom heeft men de ondervoorzitter en de twee voltijdse leden niet benoemd ? Het is eigenaardig dat men wel de voorzitter, maar niet de ondervoorzitter en de twee voltijdse leden benoemd.

Ik stel ook vast dat de Raad voor Mededinging, die vroeger ondergebracht was op de administratie van Economische Zaken, nu verhuisd is naar het gebouw waar het kabinet van Economische Zaken is gevestigd. Ik vraag mij af of dit toch niet wat delicaat is vanuit een geest van onpartijdigheid.

Ik denk dat de neutraliteit beter gewaarborgd was toen de Raad voor Mededinging op de administratie was gevestigd en niet op het kabinet.

De hoofdvraag is natuurlijk de vraag naar de tweetaligheid. Waarom zegt men dat hij de kennis van de Nederlandse taal zal bewijzen terwijl in de wet is bepaald dat hij dit reeds had moeten bewijzen ? Voldoet hij aan de voorwaarden en heeft hij de nodige ervaring om inderdaad tot voorzitter van deze belangrijke Raad voor Mededinging te worden benoemd ?

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de interpellatie van de heer Van Parys. In de plenaire vergadering vorige week hebben wij hierover al eens van gedachten gewisseld, maar ik vind het onderwerp belangrijk genoeg om er nog eens op terug te komen.

De heer Van Parys heeft de situatie volledig geschetst. Wij mogen aannemen dat de heer Gut een briljant jurist is, zoals er in dit land velen zijn. De vraag is echter of hij over alle kwalificaties beschikt om voorzitter te zijn van de Raad voor Mededinging.

Hier rijzen twee vragen. In het weekblad Trends is een artikel verschenen over hem. Daaruit heb ik de informatie dat hij pas in 1997 tot rechter bij de rechtbank van koophandel in Namen is benoemd. Beschikt hij dus over voldoende beroepservaring in de magistratuur om de belangrijke opdracht van voorzitter van de Raad voor Mededinging op zich te nemen ?

De tweede grote vraag, zoals de heer Van Parys ook heeft aangebracht, betreft de tweetaligheid. Reeds onder de vorige regering heeft men de kandidaatstelling voor de verschillende functies opengesteld. Toen had men reeds voldoende kandidaten die wel voldeden aan de tweetaligheidsvereiste.

Bij het aantreden van de nieuwe regering, hebt u een nieuwe ronde geopend. De heer Gut had zich geen kandidaat gesteld voor de eerste ronde maar wel voor de tweede. Hij is benoemd, waardoor het probleem van de tweetaligheid rijst.

Ik heb ook al in de plenaire vergadering gezegd dat het niet aanvaardbaar is dat iemand die een dergelijke functie krijgt niet voldoet aan de tweetaligheid die in dit land nog altijd voor zulke belangrijke functies wordt vereist.

Karel Van Hoorebeke

Ik sluit mij aan bij de vragen van de heer Van Parys en ik denk dat het goed is dat u hierover duidelijkheid verschaft.

Minister Rudy Demotte : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal de gestelde vragen precies proberen te beantwoorden.

De eerste vraag van de heer Van Parys heeft betrekking op de kennis van het Nederlands van de nieuwe voorzitter van de Raad voor Mededinging. Dit punt wordt geregeld door artikel 17, paragraaf 3 van de wet van 5 augustus 1991 ter bescherming van de economische mededinging. De tekst in het Frans is duidelijker dan de Nederlandstalige versie ervan. De Franse tekst wijst erop dat, ik citeer : "le président et le vice-président doivent justifier de la connaissance de la langue française et de la langue néerlandaise". De vertaling in het Belgisch Staatsblad van 11 oktober 1991 luidt als volgt, ik citeer : "De voorzitter en de ondervoorzitter moeten hun kennis van de Nederlandse en de Franse taal bewijzen". De naleving van dit artikel wordt niet gewaarborgd door het bezit van een getuigschrift van de kennis van het Nederlands, uitgereikt in uitvoering van de wet van 1935 over de kennis van de talen in gerechtelijke zaken. Deze wet is niet van toepassing op de benoeming bij de Raad voor Mededinging. Volgens de vaste jurisprudentie moet de wetgeving die taalregels oplegt restrictief geïnterpreteerd worden in de mate dat zij afwijkt van de vrijheid van taalgebruik die in de Grondwet is vastgelegd. Het getuigschrift waarnaar de heer Van Parys verwijst, werd uitgereikt voor de uitoefening van gerechtelijke taken. De Raad voor Mededinging behoort niet tot de rechterlijke macht. De Raad is een rechtsorgaan in bestuurszaken zoals bepaald in artikel 161 van de Grondwet. Artikel 55bis van de wet van 5 augustus 1991 ter bescherming van de economische mededinging preciseert dat, ik citeer : "de wet van 15 juni 1935 over het taalgebruik van toepassing is op de procedures bepaald in onderhavige wet". Concreet impliceert dit dat de wet van 15 juni 1935 alleen van toepassing is op de artikelen 23 en 43ter van de wet van 5 augustus 1991.

Wat de grond van de zaak betreft, kan ik bevestigen dat de voorzitter van de Raad voor Mededinging een actieve en passieve kennis van het Nederlands en het Engels heeft.

Artikel 17 van de wet van 5 augustus 1991 ter bescherming van de economische mededinging schrijft voor dat de voorzitter en de ondervoorzitter van de Raad magistraten zijn. Op het ogenblik van zijn benoeming tot voorzitter van de Raad was de heer Olivier Hut rechter bij de rechtbank van koophandel te Namen en dit sinds maart 1997. Zijn benoeming als magistraat van de rechterlijke orde volgde op het slagen voor een examen beroepsbekwaamheid dat door het college voor aanwerving wordt ingericht.

De voorzitter van de Raad voor Mededinging is eveneens houder van een diploma postgraduaat, uitgereikt door de handelsschool Solvay aan de ULB. Hij kan een belangrijke ervaring aantonen die het kader van de magistratuur overstijgt. Hij was meer dan tien jaar advocaat, gespecialiseerd in economisch recht. Als docent handels- en zakenrecht heeft hij eveneens ervaring in het hoger onderwijs.

De heer Olivier Gut is auteur van een twintigtal wetenschappelijke publicaties. Die publicaties zijn gericht op het handels- en zakenrecht. Er zijn publicaties verschenen over de wetgeving inzake faillissementen, het pandrecht voor handelszaken, het beslag op bankrekeningen en dies meer.

Zo kom ik tot de vierde vraag van de heer Van Parys. Het leek de Ministerraad opportuun om over een groter aantal kandidaten te beschikken. Die doelstelling werd bereikt, in zover dat van de nieuwe groep kandidaten een twintigtal kandidaten werden ingeleid.

Ik verzeker u dat het feit dat de zetel van de Raad voor Mededinging in hetzelfde gebouw gevestigd is als het secretariaat-generaal van het ministerie van Economische Zaken en van mijn kabinet, vanzelfsprekend geen enkele invloed zal hebben op de onafhankelijkheid van de Raad voor Mededinging. De vroegere gebouwen van de Raad voor Mededinging waren duidelijk niet geschikt. Ik heb de indruk dat de huidige situatie perfect gepast is voor de Raad voor Mededinging.

De heer Tony Van Parys (CVP) : Mijnheer de minister, uw argumentatie over de kennis van de Nederlandse taal overtuigt me niet. U beroept zich klaarblijkelijk op de Franstalige versie van de wet, die u naar uw inzicht meer ruimte zou geven dan de Nederlandstalige versie. De wet bepaalt uitdrukkelijk dat men de kennis van de Nederlandse taal moet bewijzen. Precies door de libellering van het benoemingsbesluit, waarin wordt gezegd dat de kandidaat zijn kennis van de Nederlandse taal zou bewijzen, wordt aangetoond dat hij dit niet bewezen heeft. Hij voldoet dus niet aan de bepalingen van het artikel 17, paragraaf 3 van de wet van 15 augustus 1991.

Verder ben ik het niet eens met uw stelling dat het getuigschrift hier niet vereist zou zijn. Ik verwijs naar de parlementaire bespreking van de wet van 26 april 1999, waaruit duidelijk blijkt dat de kennis van de Nederlandse of de Franse taal enkel kan bewezen worden door een getuigschrift bij toepassing van de wet van 1935 op het gebruik van talen in gerechtszaken. Wij zijn het dus niet met u eens. Wij betwisten deze benoeming omdat ze niet conform de wettelijke vereisten, vastgelegd in een door het parlement goedgekeurde wet, inzake taalkennis is.

Tony Van Parys

Mijnheer de voorzitter, ik zal een motie van aanbeveling indienen, waarin we de minister aanbevelen deze benoeming in te trekken omdat ze niet conform de wet is. Ik kan de heer Van Hoorebeke vragen deze motie mee te ondertekenen.

Wat de ervaring als magistraat betreft, kan ik uit het antwoord van de minister niet afleiden of die ervaring specifiek te maken heeft met de materie van het mededingingsrecht. Ik geloof niet dat dit daaruit blijkt. Men heeft het over de opleiding en de jaren ervaring in het economisch recht aan de balie en het feit dat de voorzitter docent was. Ik neem daar akte van, maar de specialisatie als magistraat in het mededingingsrecht is naar mijn mening niet evident.

Het belangrijkste argument blijft natuurlijk dat men een benoeming heeft gedaan waarbij de kandidaat niet heeft bewezen, terwijl dit wettelijk wordt vereist, dat hij de Nederlandse taal kende. Hij heeft dat bewijs niet geleverd. Uit het benoemingsbesluit blijkt dat hij het zou bewijzen. Wanneer hij het zou bewijzen, weet ik niet, maar het is niet gebeurd op het moment van de benoeming.

Ik kom tot het laatste punt. Ik vind het niet goed dat de zetel van de Raad voor Mededinging gevestigd is op het kabinet. Dat heeft niets met u te maken, mijnheer de minister want ik ben ervan overtuigd dat u in geen enkele mate de intentie zou hebben om die onafhankelijkheid aan te tasten. Inzake zichtbaarheid is het echter niet wenselijk en niet wijs deze Raad op het kabinet te laten zetelen. Ik wil u vragen maatregelen te nemen om te voorkomen dat men ooit over een of andere beslissing zou kunnen zeggen dat het niet anders kon. U maakt zich zo eigenlijk kwetsbaar, terwijl het niet mijn bedoeling is enige insinuatie ten opzichte van u te uiten. Ik heb hiertoe geen enkele reden, wel integendeel.

Ik herhaal dat u inzake de taalvereiste een fundamenteel probleem hebt. Daarom dringen wij, via een motie van aanbeveling, erop aan deze benoeming in te trekken omdat ze niet conform de wet is.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, de minister heeft een juridisch-technisch antwoord gegeven. Hij heeft proberen aan te tonen dat de benoeming van de voorzitter conform de vereiste tweetaligheid is.

Mijnheer de minister, ik geef openlijk toe dat ik uw antwoord moet onderzoeken. U hebt geantwoord dat de heer Hut een actieve en passieve kennis van het Nederlands en het Engels heeft. Als dit correct is, moet het, mijns inziens, perfect mogelijk zijn het noodzakelijk getuigschrift voor te leggen en moet men zich niet verbergen achter juridische spijstechnologie om te bewijzen dat zijn benoeming conform de vereiste van tweetaligheid is.

De voorzitter speelt een belangrijke rol bij de goede werking van de Raad voor Mededinging. Hij moet boven elke discussie staan. Mijnheer de minister, u kunt de oplossing bieden.

Mijnheer de voorzitter, ik heb de motie van aanbeveling van de heer Van Parys ondertekend zodat de minister deze problematiek opnieuw kan onderzoeken.

Minister **Rudy Demotte** : Mijnheer de voorzitter, ik wil geen polemiek ontketen. De heer Hut is een kandidaat van zeer hoog niveau die de materie zeer goed kent. De commissie krijgt wellicht de gelegenheid deze punten met hem te bespreken als hij zijn verslag zal toelichten.

Ik ben zeer gehecht aan onafhankelijkheid van de Raad voor Mededinging. Ik zal erop toezien dat mijn kabinet geen druk uitoefenen op de Raad. Omwille van een personeelsuitbreiding had de Raad echter dringend nood aan een nieuwe infrastructuur. Wat de juridische interpretatie van de heer Van Parys betreft, kan ik alleen zeggen dat ik bij mijn interpretatie blijf.

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Tony Van Parys en Karel Van Hoorebeke en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Tony Van Parys

en het antwoord van de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, beveelt de minister van Economische Zaken aan het benoemingsbesluit van de voorzitter van de Raad voor Mededinging van 20 april 1999 in te trekken."

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Tony Van Parys et Karel Van Hoorebeke et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Tony Van Parys

et la réponse du ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique, recommande au ministre des Affaires économiques de rapporter l'arrêté de nomination du président du Conseil de la concurrence du 20 avril 1999."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Anne Barzin en Muriel Gerkens en de heren Jacques Chabot, Bruno Van Grootenbrulle en Henk Verlinde.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Anne Barzin et Muriel Gerkens et MM. Jacques Chabot, Bruno Van Grootenbrulle et Henk Verlinde.

voorzitter

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Question orale de M. Jean-Pierre Viseur au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique sur "le droit de publication et d'expression des associations de consommateurs" (n° 988)

Mondelinge vraag van de heer Jean-Pierre Viseur aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over "het publicatierecht en het recht op meningsuiting van de consumentenverenigingen" (nr. 988)

M. Jean-Pierre Viseur (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, monsieur le ministre, une ASBL dénommée Vivre - ce terme devant être pris dans ses deux sens : le verbe vivre et le substantif vivres - a été condamnée, le 20 janvier dernier, par le tribunal de commerce de Liège, sur requête de l'ASBL Proservic, qui vérifie la qualité de la viande et les labels, dont notamment le label wallon.

L'ASBL Vivre réalisait cette enquête en vue d'éditer un Guide de la viande de qualité en Wallonie et à Bruxelles. Au cours de cette enquête, elle a rencontré des producteurs de viande qui lui ont dit que les contrôles effectués par l'ASBL Proservic étaient parfois un peu laxistes. Dans le guide, Vivre a reproduit les témoignages de ces éleveurs.

Une action a été intentée par Proservic contre les auteurs de ce guide auprès du tribunal de commerce - il est important de préciser qu'il s'agit du tribunal de commerce - qui a condamné les auteurs du guide à insérer l'avis rectificatif suivant : "Les accusations de laxisme et de laisser-aller dirigées contre l'ASBL Proservic à la page 79 du présent ouvrage ont été jugées dénigrantes pour cette ASBL et constitutives d'un acte contraire aux usages honnêtes en matière commerciale par décision judiciaire du 20 janvier 2000".

Il s'agit donc bien d'un tribunal de commerce qui juge des pratiques commerciales alors qu'il s'agit au départ d'une ASBL qui enquête en vue de la défense des consommateurs.

Ce n'est pas le premier cas. Test Achats a déjà été condamné, pratiquement dans les mêmes circonstances, en 1996. Un test avait été réalisé sur des appareils automatiques pour photos d'identité qui utilisaient un nouveau procédé. Test Achats avait dit que ce procédé avait pour inconvénient que la photo s'effaçait relativement rapidement. L'expérience a d'ailleurs montré par la suite que Test Achats avait raison. Ce procédé n'était en effet ni fiable ni de bonne qualité. Entre-temps, extrême-

ment rapidement, le tribunal de commerce avait condamné Test Achats à "se conformer, dans ses activités de vendeur d'informations, aux usages honnêtes en matière commerciale" car il pouvait porter atteinte aux intérêts commerciaux d'autres vendeurs.

Ces deux jugements ont tendance à mettre sur le même pied celui qui vend un produit et l'association de consommateurs qui en fait une analyse et qui vend de l'information au travers de ses publications. Ce sont évidemment deux choses tout à fait différentes. Ils ne vendent pas la même chose et il n'y a donc pas de concurrence entre eux.

Se pose également la question de savoir ce qui se passerait si l'information était donnée à titre gratuit. On ne pourrait pas reprocher à ces associations d'être des commerçants. Il serait absurde que celui qui publie un guide payant soit condamné et que celui qui publie un guide gratuit ne le soit pas.

Il me semble que tant qu'on n'a pas démontré que l'affirmation était fausse, il n'y a pas lieu de condamner. Dans le premier cas cité, l'ASBL Vivre a rapporté les témoignages d'éleveurs. On n'a pas dit que ces témoignages étaient faux. L'information ne donnait donc pas lieu à rectification ni à condamnation. Dans le cas de Test Achats, des tests ultérieurs ont montré que ses affirmations étaient parfaitement justifiées.

Quel est le degré d'indépendance du droit à publication, à l'expression des associations de consommateurs ? Est-il normal que ce soit un tribunal de commerce qui condamne une association de consommateurs au nom de pratiques commerciales qui ne seraient pas honnêtes alors qu'il n'y a pas du tout de concurrence entre l'association et le fabricant ?

Enfin, face à la puissance des producteurs, des distributeurs qui mettent des produits sur le marché, les consommateurs ont droit à une protection spéciale, un peu comme les syndicats de travailleurs ont droit à une protection vis-à-vis du patronat qui a une puissance de décision et une puissance économique supérieures. Les associations de consommateurs et leurs publications, pour autant qu'elles rapportent la vérité des témoignages et des tests, devraient être protégées par une législation spéciale.

Cette problématique mérite un débat avec le ministre de l'Economie, qui a la protection des consommateurs dans ses attributions. M. le ministre trouve-t-il ces condamnations normales ? Envisage-t-il de prendre des mesures ?

M. Rudy Demotte, ministre : Monsieur le président, chers collègues, je vais effectivement saisir l'occasion d'entrer dans un débat qui est, à mon sens comme au vôtre, très important.

Rudy Demotte

Il me paraît utile de souligner que l'ASBL dont fait état M. Viseur ne constitue pas une organisation de consommateurs dans le sens où nous l'entendons habituellement dans le droit belge de la consommation. Sont en effet considérées comme des organisations de consommateurs celles qui sont représentées au sein du Conseil de la consommation. Cette définition est très cartésienne, mais tenons-nous en à celle-ci.

Ce Conseil de la consommation examine au préalable si l'association déploie une série d'activités effectives pour la défense du consommateur et des intérêts de celui-ci.

L'association en question n'a jamais introduit de demande visant à être reconnue.

J'ai pris connaissance du jugement prononcé par le président du tribunal de commerce de Liège à l'encontre de l'ASBL Vivre. Sans vouloir me prononcer sur le fond de l'affaire, j'ai relevé un certain nombre d'éléments.

Le juge s'est montré particulièrement sévère à l'égard de la publication incriminée. Je reprends quelques unes ses appréciations : amateurisme, manque de rigueur, légèreté certaine, manque de sérieux et de la plus élémentaire objectivité, données sommaires et critiquables,... Inutile de poursuivre, la démonstration est dans les mots que je viens de citer.

J'en viens à vos questions et d'abord au droit reconnu aux associations de consommateurs de s'exprimer et de publier les résultats de leurs travaux. La licéité de principe de la publication de tests et d'études par les organisations de consommateurs est uniquement admise dans la doctrine et la jurisprudence. Il existe évidemment et heureusement des limites à l'exercice de cette liberté qui doit se définir dans un cadre général. L'association doit offrir toutes les garanties d'objectivité, de correction et d'impartialité dans la préparation du test ou de l'étude ainsi que dans la phase d'interprétation des résultats. La publication peut s'accompagner de recommandations rédigées dans des termes modérés qui peuvent aller jusqu'à déconseiller dans certains cas l'usage d'un produit ou d'un service. L'indépendance vis-à-vis des entreprises dont les produits sont testés ou étudiés doit, selon moi, être totale.

Dans son rapport remis au gouvernement en 1995, la commission d'étude pour la réforme du droit de la consommation estimait qu'un encadrement législatif de l'activité de test et d'analyse des organisations de la consommation n'était pas recommandé. Elle estimait qu'il fallait éviter de créer un carcan ou de figer une jurisprudence dans une matière forcément évolutive et sujette à nuances. Je rappelle par ailleurs l'interdiction formelle pour un annonceur de se référer aux résultats de tests comparatifs effectués par des organisations de consommateurs.

Deuxième question : le tribunal du commerce est-il compétent ? Seuls les vendeurs, tels que définis par l'article 1er de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur peuvent être appelés devant le tribunal du commerce. S'il s'agit d'une ASBL, comme c'est le cas en l'espèce, il faut qu'elle exerce une activité à caractère commercial, financier ou industriel. Il faudrait par exemple vérifier si l'ASBL réserve ses publications à ses seuls membres ou si elle les met en vente d'une façon plus large.

Au-delà de l'examen juridique qui consiste à vérifier si l'organisation de consommateurs peut être qualifiée de vendeur, je pense que d'une façon générale, cette association ne devrait pas être soumise à la loi sur les pratiques du commerce et devrait échapper à la juridiction commerciale.

En effet, si ces associations ne sont pas en concurrence avec les commerçants, il est inévitable que leur action d'information des consommateurs puisse nuire à certains intérêts commerciaux. Je reconnais cependant que la situation est complexe et que certaines associations peuvent adopter des comportements dignes des techniques de marketing les plus sophistiquées. Par ailleurs, il n'existe pas de critères objectifs qui permettent l'agrément de pareilles associations.

Troisième élément. Dès qu'une organisation respecte les critères que j'ai esquissés en début d'exposé, son activité doit être autorisée. En cas de faute dans la conception ou la création d'un enquête ou du texte, ou encore dans la phase d'interprétation ou de diffusion des résultats, elle peut être condamnée.

Ce contrôle judiciaire est, à mes yeux, important et constitue d'ailleurs une garantie de sérieux et de fiabilité dans le chef des organisations. Le manque de rigueur, de sérieux et d'objectivité doit être sanctionné car il porte préjudice à la nature de l'activité.

J'en arrive maintenant au quatrième et dernier point qui est relatif aux protections spéciales des organisations de consommateurs. Je suis éminemment convaincu du rôle important rempli par ces organisations et par leur action, elles ont pu obtenir une réduction significative du déséquilibre réel entre les droits et les obligations existants dans les rapports de consommation.

Ainsi que je l'ai signalé en tout début de cette intervention, la commission d'étude pour la réforme du droit de la consommation n'a pas réclamé de protection spécifique pour faciliter la diffusion d'études et d'enquêtes par les organisations de consommateurs. Elle a estimé que la jurisprudence des cours et tribunaux était globalement satisfaisante. La commission a seulement proposé une modification à la loi du 23 juin 1961 relative au droit de réponse et sa préoccupation était d'éviter que l'efficacité

Rudy Demotte

des publications, tests et études ne soit menacée par l'usage systématique du droit de réponse que pourraient faire certaines entreprises. C'est dans cet esprit que la commission a suggéré que la critique objective et indépendante de produits ou services ne puisse donner lieu à un droit de réponse que dans la seule mesure où la réponse viserait la rectification d'un élément de fait et non pas d'une interprétation subjective erronée. Cette suggestion n'a cependant pas été relayée.

Pour conclure, je dirai que les organisations de consommateurs ne m'ont communiqué aucun memorandum réclamant des protections spécifiques pour la diffusion de leurs études. Je suis, à titre personnel, tout disposé à examiner leurs revendications pour autant qu'elles les formulent.

M. Jean-Pierre Viseur (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le ministre, dans l'ensemble, je suis d'accord avec votre réponse. Reste à savoir ce que peut faire une organisation de consommateur qui est condamnée par un tribunal de commerce, alors que là, il me semble que vous êtes d'accord avec moi pour dire que la condamnation n'a pas vraiment lieu d'être. On pourrait avoir recours au Conseil d'Etat, mais on sait que cela relève d'une aventure périlleuse. Je me demande s'il n'y a pas moyen de réfléchir à une sorte de code de déontologie des associations de consommateurs, car en ce moment, il n'y a pas de législation, il y a seulement une jurisprudence. Néanmoins, sur la base de cette jurisprudence, ne peut-on pas clarifier les choses en établissant un tel code, tâche dont on pourrait charger le Conseil de la consommation ? Peut-être cela existe-t-il déjà ?

M. Rudy Demotte, ministre : Je n'ai aucun élément supplémentaire à vous donner sinon pour ce qui concerne la question précise que vous posez à propos de cette association de consommateurs. Il est évident que dans la procédure juridictionnelle classique, elle a intérêt à faire valoir ses droits en appel et, éventuellement, en cassation, si nécessaire.

Pour l'autre aspect, je suis absolument d'avis que le Conseil de la consommation se saisisse spontanément de cette question.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Regeling van de werkzaamheden**Ordre des travaux**

De mondelinge vraag nr. 990 van mevrouw Magda De Meyer wordt naar een latere datum verschoven.

Question orale de Mme Muriel Gerken au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique sur "les services au guichet dans les banques" (n° 1006)

Mondelinge vraag van mevrouw Muriel Gerken aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over "de dienstverlening aan het loket van de banken" (nr. 1006)

Mme Muriel Gerken (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le président, monsieur le ministre, vous allez sans doute dire que ce genre de sujet me préoccupe sans arrêt. Il est vrai que dans ma pratique professionnelle déjà, à l'époque où j'accompagnais des personnes handicapées en milieu ouvert, mon attention s'était portée sur la difficulté à utiliser les outils bancaires et surtout ces fameuses cartes de banque et les guichets de banque en self-service. Je me rends compte maintenant que les plaintes sont de plus en plus nombreuses, à la fois de la part de petits clients et du personnel et de gérants d'agences bancaires. En fait, de plus en plus souvent, les banques refusent de servir des personnes au guichet, en tout cas au-dessous de 1 000 francs. Je trouve cela choquant, car c'est quand même l'argent de ces personnes qui se trouve dans les réserves de la banque. Les paiements au moyen de bulletins de versement sont payants; par contre, en multimatique, ils sont gratuits. L'argument est que le personnel coûte cher, que les banques doivent faire des économies mais je me rends compte que les personnes qui ont réellement besoin d'un contact avec le guichet, qui ont besoin de prendre des petites sommes et qui ont besoin d'avoir l'argent en main de manière concrète et non pas de traiter leur argent de manière virtuelle, sont des personnes qui soit n'ont pas les capacités intellectuelles pour gérer cela, soit sont dans des situations socio-économiques particulièrement déplorable. Donc, ce sont des personnes que nous allons retrouver dans le circuit du surendettement. J'aurais voulu savoir s'il existait ou non un outil législatif qui obligerait ces banques à offrir un service minimum aux clients. J'ai appris que des agences locales qui rendaient ce genre de services étaient punies par le gestionnaire central de cette banque. J'aimerais savoir s'il existe un service minimal à assurer et s'il est possible de légiférer en cette matière. Ma question vient aussi du fait que je sais maintenant que les banques ont introduit un recours parce qu'elles ne sont pas d'accord de financer le fonds qui va servir au règlement collectif des dettes. Je pense que le fait de ne pas permettre aux personnes d'avoir ce service minimal, participe au surendettement et que les banques ont là une part de responsabilité. Cela me permettra de vous interroger plus tard sur ce que vont proposer les banques en ce domaine et quant au fait d'assumer leurs responsabilités.

M. Rudy Demotte, ministre : Monsieur le président, madame Gerken, je ne vous en veux évidemment pas de vous intéresser à ces matières de manière récurrente. Tout au contraire, je m'inquiéterais si vous n'y étiez plus attentive.

Rudy Demotte

Ma réponse comprendra quatre volets.

1. Un service bancaire minimal est effectivement exigé de la part des banques. C'est à la demande de mon prédécesseur aux Affaires économiques, M. Elio Di Rupo, que l'Association belge des banques a élaboré une charte relative à un service bancaire de base.

2. Le retrait d'argent et l'exécution des paiements sont indéniablement des services qui font partie de ce package minimal.

3. Les tarifs réclamés pour le service bancaire de base sont-ils prohibitifs ? Le Conseil de la consommation, qui avait initialement rendu un avis sur le projet de charte de l'Association belge des banques, a récemment procédé à son évaluation. Je dispose de cet avis, dont je donnerai d'ailleurs au président une copie établie dans les deux langues nationales.

Je vous en livre quelques extraits : "La charte a été signée par des établissements représentant plus de 80% du marché. Il apparaît qu'elle offre une solution pour les personnes qui ne peuvent normalement disposer d'un compte à vue. Les difficultés particulières soumises à l'ombudsman des banques (environ 25) ont été réglées après une simple médiation. Selon l'Union des Villes et des Communes, les CPAS interrogés n'ont plus eu connaissance de cas d'exclusion bancaire comme c'était le cas dans un passé récent."

Le Conseil se réjouit évidemment de cette évolution tout à fait favorable, mais sur le plan de la tarification, il apparaît que le service bancaire de base est offert par toutes les banques qui ont souscrit à la charte à un tarif de moins de 400 francs par an. Il est exact que le retrait au guichet de sommes inférieures à 1 000 francs n'est pas prévu par la charte, pas plus que l'assistance physique d'un employé pour l'exécution des paiements.

Je dois signaler que dès le 1er janvier 2002, les distributeurs automatiques de billets vont délivrer des coupures de 20 et 50 oeuvrés. On étudie également la possibilité technique d'élargir la gamme de billets disponibles dans les distributeurs aux petites coupures de 5 ou 10 oeuvrés et ce, pour une partie significative du parc des distributeurs.

4. Est-il opportun de légiférer ? Etant donné ce qui précède, je ne vois pas à l'heure actuelle - j'ai toujours la prudence de juger sur la base de ce que je connais et des avis rendus - la nécessité d'une action législative. Il existe un dialogue avec l'ABB en ce qui concerne l'accès de nos citoyens au service de base. Un gros effort a déjà été consenti par rapport à un passé pas si éloigné et je suis soucieux de toujours maintenir ce dialogue et de parfaire un certain nombre de services si possible. Donc, je porterai effectivement à la connaissance de l'ABB la

nature des remarques que vous m'avez formulées, mais je propose qu'à ce stade, nous n'ayons pas usage d'un outillage législatif qui, je le répète, en fonction des éléments que je vous ai décrits, ne me semble pas opportun.

Mme **Muriel Gerkens** (AGALEV-ECOLO) : Monsieur le ministre, ma question traduit bien mon ignorance quant à savoir si un acte législatif est nécessaire et si oui, lequel. J'aimerais, dans le processus d'évaluation, notamment du surendettement et du règlement collectif des dettes, qui interviendra bientôt, que l'on tente de déterminer la part de ce type de relation entre les clients et les banques lorsque ceux-ci connaissent des situations catastrophiques.

De mon observation, je peux constater que pas mal de situations catastrophiques sont évitées grâce à des associations qui aident les citoyens à utiliser l'outil bancaire et qui servent effectivement de médiateurs entre le personnel de la banque et les citoyens en question. Là où ces structures sont absentes, on rencontre des personnes qui se mettent en situation de surendettement.

Certes, le nombre d'exclusions et de fermetures de comptes a diminué, mais par ailleurs, certaines banques n'acceptent plus d'ouvrir un compte à une personne que moyennant le dépôt de 25 000 francs sur un compte-épargne pour garantir le négatif que ce compte pourrait présenter.

Je pense qu'il y a lieu de promouvoir un dialogue et une surveillance positive ainsi qu'une coresponsabilité dans la situation de certaines personnes de la part des banques qui ont tendance à considérer que l'aspect individuel du client passe après la rentabilité bancaire qu'il représente.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over "de compensaties bij de aankoop van vliegtuigen bij British Aerospace door Sabena in 1995" (nr. 1029)

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique sur "les compensations résultant de l'achat d'avions à British Aerospace par la Sabena en 1995" (n° 1029)

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 30 augustus 1995 heeft de raad van bestuur van Sabena beslist tot de aankoop van 23 vliegtuigen van het type AVRO RIE-85 bij Avro International Aerospace, een dochter van British

Karel Van Hoorebeke

Aerospace. Bij het contract werd een compensatiepakket afgedwongen, waarbij 10% van de aankoopssom van 15 miljard frank zou terugvloeien naar de Belgische industrie. Een schriftelijke overeenkomst tussen de twee bedrijven hieromtrent werd ondertekend in 1996.

Tot op heden is van deze compensaties echter nog niets terechtgekomen, tenzij ik mij vergis. Nochtans kan de luchtvaartindustrie in ons land extra werk gebruiken. De bestellingen moeten via Sabena-bemiddeling worden geplaatst. De luchtvaartmaatschappij deed tot nu toe weinig of niets om de beloofde compensaties te bekomen. De heer Di Rupo, lid van de vorige regering, zei dienaangaande dat het een zaak tussen twee bedrijven betrof en dat de overheid hierin geen rol te spelen heeft. Nochtans is de overheid aandeelhouder van Sabena. De leden van de raad van bestuur kunnen dus wel degelijk aandacht vragen voor deze zaak. Zoals u weet zijn er bij de luchtvaartconstructeur SABCA in Haren problemen. SABCA is een van de ondernemingen die in aanmerking zou komen voor opdrachten voortvloeiende uit de compensaties zoals hierboven beschreven. Activiteiten die niet door British Aerospace aan derden worden uitbesteed, zouden perfect door het bedrijf in Haren kunnen worden uitgevoerd. Ook in andere bedrijven zou het nakomen van de compensatiebelofte tewerkstelling kunnen creëren.

Mijnheer de minister, ik heb volgende vragen. Ten eerste, bent u op de hoogte van het compensatiedossier tussen Sabena en British Aerospace ? Kunt u bevestigen dat er van deze compensaties nog niets in huis is gekomen ? Kunt u het belang van dit dossier voor de werkgelegenheid in de luchtvaartindustrie onderschrijven ?

Ten tweede, waarom hecht Sabena zo weinig belang aan dit dossier ? Zult u er bij de vertegenwoordigers van de overheid en de raad van bestuur van Sabena op aandringen dit dossier ter sprake te brengen ? Indien u dat niet van plan bent, wat is de reden daarvan ? Ziet u in dit dossier een andere rol weggelegd voor de overheid ?

Minister **Rudy Demotte** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Hoorebeke, ik ben op de hoogte van het bestaan van een compensatieakkoord tussen Sabena en Avro International Aerospace. Ik deel uw bezorgdheid. Zoals echter reeds werd aangegeven door mijn voorganger op het departement van Economische Zaken, de heer Di Rupo, kan de Staat niet tussenbeide komen in een contract dat werd afgesloten tussen twee bedrijven. Dat is bepaald in artikel 296 van het verdrag. Volgens de informatie waarover ik beschik heeft de compensatiebelofte van het Britse bedrijf betrekking op een bedrag van 50 miljoen US dollar, gespreid over een periode die eindigt in 2005. Tot op heden werd slechts een zeer laag bedrag daarvan gerealiseerd.

Ik denk niet dat Sabena weinig belang hecht aan dit dossier. Men heeft mij meegedeeld dat door de verantwoordelijken van het bedrijf reeds verscheidene stappen werden gezet bij British Aerospace, zodat de aangegane belofte kan worden nagekomen.

Mijnheer Van Hoorebeke, ik zal uw bedenkingen overmaken aan mijn collega Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de minister, ten eerste, u kunt niet ontkennen dat er een contract is. Het contract voorziet in een compensatie. Dat moet worden uitgevoerd. Dat is een zaak waarover geen discussie kan bestaan.

Ten tweede, u beweert dat u niet kunt tussenkomen. Ik ga daar niet mee akkoord. De overheid is als aandeelhouder van Sabena in de raad van bestuur vertegenwoordigd. Als u niet rechtstreeks kunt tussenbeide komen, kunt u in elk geval opdracht geven aan de bestuurders die er namens de overheid zitten. Ik ga u een voorbeeld geven. Op een bepaald moment stond er niet-correcte publiciteit in een folder van Sabena. We hebben minister Daems daarover geïnterpelleerd. Hij zei dat hij niet rechtstreeks kon tussenkomen, maar hij beloofde wel een brief te schrijven om er de aandacht op te vestigen. Via de geëigende kanalen moet het mogelijk zijn om als overheid uw rol te spelen. Het gaat immers ook over tewerkstelling en economisch belang. Daarom moet de overheid er voldoende aandacht aan schenken. Ik vermoed dat u onze bezorgdheid deelt en dat u er over zult waken. Kunt u ons op de hoogte houden over het verloop van deze aangelegenheid ?

Minister **Rudy Demotte** : Mijnheer Van Hoorebeke, ik kan als minister van Economische Zaken niet tussenbeide komen. Ik ben er wel van overtuigd dat de heer Daems een duidelijke aanbeveling kan geven aan de Raad van Bestuur van Sabena. Als er een contract bestaat tussen twee bedrijven, zijn er ook gevolgen. U mag er op rekenen dat ik dat duidelijk zal zeggen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.06 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 17.06 heures.*